

1. Přečti si text pohádky:

Čert slouží

(slovenská pohádka)

Jeden chudý dřevorubec se vydal do lesa s posledním kouskem chleba, který si nesl v plátěné kabele; o tom kousku chleba měl být celý den. Když přišel do lesa, zavěsil mošničku na větev a pustil se do práce. Rubal, nebožák, rubal, kácel statné duby, až se z něho slévalo. Tu kde nic tu nic připlichtil se ke kabele černý usmolenec z nehlubšího pekla a ten poslední kousek chleba mu ukradl. Když se vrátil do pekla, hned se začal chlubit kamarádům:

„Koukejte se, tohle měl jeden dřevorubec na celý den, a já jsem mu to ukradl!“

„Co je, co se děje?“ ozval se na to Luciper. A když se dozvěděl, oč jde, zhrozil se nad krutostí toho zloděje, že dokázal takovému chudásovi vzít poslední kousek chleba. A hned na místě vynesl soud: aby šel a dal se ihned k tomu dřevorubci na rok do služby.

Ubohý dřevorubec se chystal druhý den znova do lesa a kladl na ramena těžkou sekeru. Tu se otevrou dveře a do jizby vkročí mladý silný chasník.

„Dobrý den, hospodáři,“ poklonil se příchozí. „Tak co, nevzal byste mě do služby?“

„Ach, synáčku, k čemu bys mi byl dobrý?“ odpověděl dřevorubec. „Sám nemám co jíst, a v koutě, jak vidíš, pláče hromada hladových dětí.“

„I jen mě vezměte! Já od vás za službu nic nechci, a uvidíte, že se při mně budete mít dobře.“

„Tak teda se mnou pojď kácet stroma, když nedáš jinak,“ řekl dřevorubec a dal mu do ruky sekeru.

Neminuly tři dny, a les, který by byl dřevorubec sám nepokácel ani za rok, ležel na hromadě, že bylo radost dívat se na rovné řady srovnaných sáhů. Od té doby začalo se našemu dřevorubci vést dobře a jeho děti už neplakaly v koutě hlady; byly veselé a zdravé jako ryby, neboť byly syté.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Hospodáři,“ povídá jednou ten sluha, „vy rubejte jen dál kus po kuse a já půjdu někam na mláčení, abychom měli na zimu chleba a dostatek všeho v domě.“

„Jdi, jen jdi,“ odpověděl dřevorubec, „já budu zatím rubat jen což.“

Na jedné veliké planině bydlil bohatý pán. Tři sta stohů obilí stálo mu na poli a v chlévech leželo tři sta vypasených volů a tři sta tučných vepřů. U toho pána se dřevorubcův sluha zastavil a nabídl se mu za mlatce.

„A kdepak máš kamarády?“ zeptal se pán.

„O mé kamarády se nestarejte; řekněte jen, dáte-li mi to obilí mlátit?“

„Dám, dám; ale snad to nechceš mlátit sám?“

„Ať už sám anebo nesám, však uvidíte.“

„A co budeš chtít za mláčení?“

„Nic, pane, jen tolik, co si najednou odnesu,“ odpověděl sluha.

Nu, pomyslí si pán, vždyť ty neodneseš ani deset měřic. A přivolil k tomu.

Když se blížila půlnoc, ozve se okolo stohu tři tisíce cepíků: cup cup cup, cap cap cap! Cup cup cup, cap cap cap! Čerti z horoucího pekla sběhli se pomáhat svému kamarádu, takže do rána všechno obilí bylo vymláčeno, vyčištěno a změřeno.

Sotva začalo svítat, vydal se mlatec k pánovi, aby si přišel prohlédnout dílo. Pán se nemohl tak rychlé práci vynadivit. Ale byl rád, že obilí je dobře vymláčeno, a řekl mlatci, aby si vzal výmlatek.

Milý mlatec si začne nakládat obilí na široká záda a pánova čeleď mu na ně naloží dobrých deset centů pšenice.

„Tak co, máš už dost?“ ptá se ho pán.

„Tohle?“ rozesměje se mlatec. „Jen nakládejte dál! Vždyť vidíte, že pod tím ještě vyskočím!“

I nakladou mu na záda veškeré obilí a pánovi vstávají vlasy na hlavě strachy.

„Tak co, máš už dost?“ ptá se ho znova.

Ale mlatec se zase rozesměje, to že ještě nic není.

„Jen nakládejte,“ povídá, „co máte; vždyť vidíte, že ještě vyskočím, jako bych nic neměl.“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sto tučných vykrmených vepřů valí se z chlévů a mlatec sebere všechno na záda. „No, u čerta, snad už budeš mít dost?“

Ale čert se jen směje, lehce vyskakuje a velí nakládat dál. Pán div zlostí nepraskne; ale slovo dělá muže – od slova ustoupit nemůže.

„Vypusťte sto vykrmených volů!“ zavolá na čeled. „Ty už nepobere.“

Ale mlatec sebere i ty, směje se rozhněvanému pánovi do očí a utíká k svému hospodáři, jako by šel s prázdnou.

„No, pantáto, tady to máte!“ shodí břímě v dřevorubcově dvoře. „Myslím, že se nemusíte bát hladu, třebaže vás teď opustím, protože mi dochází rok služby. A víte vy, kdo jsem já? Pamatujete se, jak se vám v lese ztratil poslední krajíček chleba?“ Dřevorubec pokýval hlavou: „Pamatuju,“ povídá, „pamatuju.“

„Tak abyste věděl, já jsem čert; ten kousek chleba jsem vám ukradl já a za pokutu jsem vám musel rok sloužit. Mějte se dobře!“

V tu chvíli se ozval okolo domu smích, řehot, jako kdyby zařehotalo tři tisíce koní. Byli to čerti, kteří se vysmívali svému kamarádu, že musel sloužit u chudého dřevorubce.

(Slovenské pohádky, První kniha ze sbírky Pavla Dobšinského, Mladé letá 1971)

2. Odpověz celou větou na otázky k textu:

a) Co dělal dřevorubec v lese?

b) Jak rozumíš slovnímu spojení „až z něho slévalo“?

c) Proč si dřevorubec vzal s sebou na celý den jen malý kousek chleba?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

d) Co provedl dřevorubci čert – černý usmoleneček?

e) Proč se Luciper rozzlobil?

f) Jak ho potrestal?

g) Co všechno spolu udělali za tři dny?

h) Kam šel potom čert?

ch) Co chtěl čert od pána za mlácení?

i) Měl čert nějaké pomocníky?

j) Jakou odměnu si čert vybral?

k) Kam všechnu tu výsluhu přinesl?

l) K čemu se dřevorubci čert přiznal?

m) Kdo se čertovi smál a řehotal, jako kdyby zařehotalo tři tisíce koní?

n) Našli jste v pohádce nějaké pohádkové znaky?

o) Jaká je to pohádka?

p) Našli jste v pohádce nějaká místa, kde vypravěč použil číslo tři?

q) Jak pohádka skončila?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

r) Jaký je obecný závěr pohádky?

3. Rozumíš významu některých slovenských slov? Která česká slova jim odpovídají?

drevorubač – _____

dvor – _____

krajec chleba – _____

4. Co znamenají slova STOĤ, MĚŘICE a CENT, která byla užitá v textu?

STOĤ – _____

MĚŘICE – _____

CENT – _____

5. Přečti si něco o Slovenské republice a doplň do rámečku další informace, které o Slovensku víš.

Slovenská republika – stát ve střední Evropě. Úředním jazykem je slovenština. Do roku 1992 součástí Československa. V minulosti bylo Slovensko součástí Uherského království. Na Slovensku se nachází přes 590 národních parků, přírodních rezervací a přírodních památek. Patří tak mezi prvních pět zemí na světě s největším počtem chráněných území.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. *Zakroužkuj správné odpovědi (i několik odpovědí může být správných):*

1. Se kterými státy sousedí Slovensko?

a/ Česká republika

b/ Polská republika

c/ Maďarská republika

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Které jídlo je na Slovensku velmi oblíbené a má dlouhou tradici?
 - a/ halušky
 - b/ placky
 - c/ zelňačka

3. Má Slovensko velehory?
 - a/ má jen Nízké Tatry
 - b/ ne
 - c/ ano

4. Slovenské pohádky známe z převyprávění:
 - a/ Václava Čtvrťka
 - b/ Boženy Němcové
 - c/ Karla Jaromíra Erbena

5. Brynza je:
 - a/ sýr, který se vyrábí z ovčího mléka
 - b/ nápoj z kravského mléka
 - c/ koření, které se přidává do halušek